

شهرداری مشهد
معاونت برنامه ریزی و توسعه
مدیریت آمار و تحلیل اطلاعات

کد سند: FR-521-099

عنوان گزارش: **گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد (قسمت سوم)**

کد گزارش: ۹۲S/۰۵۱۲/۰۸۱

متوسط زمان انجام کار: ۷ روز

هدف گزارش: ارائه نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد

منابع اطلاعاتی: اطلاعات مرکز آمار ایران

عنوان	تهیه کننده	بازبین	تائید کننده
نام و نام خانوادگی	مجتبی جاودانی ایرانی نژاد	ابوالحسن افضلی	فاطمه هاتفی
سمت	کارشناس آمار شهری	رئیس گروه آمار	مدیر آمار و تحلیل اطلاعات
تاریخ	۹۲/۱۲/۰۳	۹۲/۱۲/۰۷	۹۲/۱۲/۱۰
امضاء			

گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)

شماره صفحه: ۲ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

ردیف	عنوان	شماره صفحه
۱	مقدمه	۳
۲	هدف و دامنه کاربرد	۳
۳	منابع اطلاعاتی	۳
۴	تعاریف و اصطلاحات	۳
۵	علایم و مقیاس ها	۳
۶	وضعیت اقامت ساکنین شهر مشهد در زمان سرشماری جدول شماره ۱ - وضعیت اقامت شهروندان شهر مشهد در سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۰	۴
۷	وضعیت محل تولد ساکنین شهر مشهد در زمان سرشماری جدول شماره ۲ - وضعیت محل تولد شهروندان شهر مشهد در سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۰	۴
۸	وضعیت مهاجران در شهر مشهد جدول شماره ۳ - وضعیت مهاجران در شهر مشهد نمودار شماره ۱ - سهم مردان و زنان از مهاجران ساکن شهر مشهد	۵
۹	وضعیت زناشویی در شهر مشهد جدول شماره ۴ - جمعیت ۱۰ سال و بیشتر حداقل یکبار ازدواج کرده جدول شماره ۵ - وضعیت زناشویی در جمعیت بالای ۱۰ سال در شهر مشهد	۶
۱۰	شاخص پیش‌رسی ازدواج جدول شماره ۶ - وضعیت ازدواج در جمعیت ۱۹-۱۵ ساله شهر مشهد	۷
۱۱	شاخص عمومیت ازدواج جدول شماره ۷ - وضعیت ازدواج در جمعیت ۵۰ ساله و بیشتر شهر مشهد	۷
۱۲	وضعیت تعداد فرزندان زنده بدنیا آورده شده در شهر مشهد جدول شماره ۸ - وضعیت فرزندان زنده به دنیا آورده توسط زنان ۱۰ ساله و بیشتر شهر مشهد جدول شماره ۹ - وضعیت فرزندان زنده به دنیا آورده توسط زنان ۱۰-۵۴ ساله در ۳۶۵ روز گذشته شهر مشهد	۸
۱۳	وضعیت معلولیت در شهر مشهد جدول شماره ۱۰ - وضعیت جمعیت دارای معلولیت در شهر مشهد جدول شماره ۱۱ - وضعیت جمعیت دارای معلولیت به تفکیک نوع معلولیت در شهر مشهد	۹

**گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)**

شماره صفحه: ۳ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

مقدمه :

همانگونه که مستحضرید تاکنون ۲ قسمت از گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد تقدیم حضور گردیده است و در این قسمت با توجه به اینکه برخی از سوالات مطرح شده در سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، سوال در خصوص وضعیت مهاجرین، زناشویی، ازدواج و معلولیت بوده است که با عنایت به اهمیت موارد ذکر شده و نقش آن در بخش های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی هر شهری این موارد طی گزارش پیش رو به حضور ارائه می گردد.

شایان ذکر است تمامی اطلاعات ارائه شده در این ۳ گزارش (گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد) که با هدف ارائه نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد تهیه و انتشار یافته است به تفکیک مناطق، نواحی و محلات شهر مشهد در دست تهیه می باشد که در آینده ای نزدیک جهت بهره برداری تقدیم خواهد شد.

امید است که اینگونه گزارشات بتواند کمکی در جهت هرچه بهتر شناخت شدن وضعیت جمعیتی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی شهر مشهد نموده و براساس آن برنامه ریزی و تصمیمات سازنده ای اتخاذ گردد.

هدف و دامنه کاربرد :

ارائه نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد

منابع اطلاعاتی :

اطلاعات مرکز آمار ایران

تعاریف و اصطلاحات :

ندارد

علایم و مقیاس ها :

ندارد

گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)

شماره صفحه: ۴ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

✓ وضعیت اقامت ساکنین شهر مشهد در زمان سرشماری :

یکی از سوالات مطرح شده در سرشماری سال ۱۳۹۰ سوال در خصوص وضعیت اقامت ساکنین می باشد، که این سوال برای تشخیص بهتر اعضای خانوار و پوشش کامل آن مورد استفاده قرار می گیرد که از مجموع کل جمعیت شهر مشهد، براساس اطلاعات ارائه شده توسط مرکز آمار ایران، وضع اقامت حاضر ۹۸ درصدی قابل توجه می باشد که در جدول زیر ارائه گردیده است :

جدول شماره ۱ - وضعیت اقامت شهروندان شهر مشهد در سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۰

وضع اقامت	درصد از کل جمعیت
حاضر	٪۹۸
غایب موقت	٪۱,۴
خارج از کشور برای کار یا تحصیل	٪۰,۰۲
سایر	٪۰,۰۳
اظهارنشده	٪۰,۴۸

✓ وضعیت محل تولد ساکنین شهر مشهد در زمان سرشماری :

جهت مطالعه درباره‌ی مهاجرت افراد از بدو تولد که از موضوعات مهم مطالعات جمعیتی است، وضع محل تولد در سرشماری نفوس و مسکن مورد پرسش واقع می گردد که به استناد اطلاعات مرکز آمار ایران در شهر مشهد ۶۶ درصد شهروندان، متولد در محل اقامت می باشند.

جدول شماره ۲ - وضعیت محل تولد شهروندان شهر مشهد در سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۰

محل تولد	درصد از کل جمعیت
متولد در شهر محل اقامت	٪۶۶
متولد در شهر دیگر	٪۲۱
متولد در آبادی دیگر	٪۸
متولد در خارج از کشور	٪۳
متولد اظهارنشده	٪۲

**گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)**

شماره صفحه: ۵ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

✓ وضعیت مهاجران در شهر مشهد :

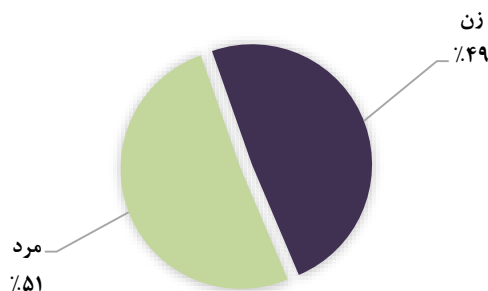
از آنجائیکه مهاجرت یکی از عناصر اصلی رشد مطلق جمعیت است و میزان رشد جمعیت یکی از شاخص های مهم در طرح های توسعه می باشد و این پدیده در کشور ما به عنوان کشوری که جا به جایی جمعیت در داخل آن قابل توجه است از اهمیت ویژه ای برخوردارست، سوال آیا از آبان ماه ۱۳۸۵ تاکنون شهر یا آبادی محل اقامت خود را تغییر داده اید؟ در سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۰ مورد پرسش واقع گردیده است. که از این اطلاع جمعیت مهاجران پنج سال گذشته به دست می آید و همچنین می توان میزان مهاجری و مناطق مهاجر پذیر را نیز به دست آورد.

براساس تعاریف و مفاهیم استاندارد مرکز آمار ایران ، هرکسی که به قصد زندگی در محل دیگر ، اقامتگاه معمولی خود را ترک کرده و در شهر و آبادی دیگر اقامت گزیند را مهاجر گویند . و این تغییر اقامتگاه معمولی از یک شهر و آبادی به شهر و آبادی دیگر را به اصطلاح مهاجرت نامند ، که به دو نوع مهاجرت داخلی و خارجی تقسیم می گردد . که اگر مهاجرت داخل مرزهای سیاسی یک کشور باشد را مهاجرت داخلی و اگر از یک کشور به کشور دیگری انجام پذیرد مهاجرت بین المللی و یا خارجی گویند . که متأسفانه در اطلاعات دریافتی از مرکز آمار ایران به این تفکیک اشاره ای نگردیده است و بر اساس اطلاعات دریافتی داریم :

جدول شماره ۳ - وضعیت مهاجران در شهر مشهد

کل	مرد	زن	
۱۵۱،۶۱۷	۷۶،۹۸۲	۷۴،۶۳۵	مهاجران وارد شده به شهر مشهد
%۱۰۰	%۵۱	%۴۹	درصد از کل

نمودار شماره ۱ - سهم مردان و زنان از مهاجران ساکن شهر مشهد

**گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)**

شماره صفحه: ۶ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

✓ وضعیت زناشویی در شهر مشهد :

همانگونه که می دانید وضعیت زناشویی از شاخص‌هایی است که تغییرات وضعیت اجتماعی و اقتصادی یک جامعه را می‌تواند منعکس نماید. از این اطلاعات در محاسبه شاخص‌هایی مانند میانگین سن ازدواج، میزان تجرد قطعی، میزان عمومیت ازدواج و پیش‌رسی ازدواج استفاده می‌شود. مطالعات دیگری مانند بررسی وضعیت طلاق و ناپایداری خانواده، زنان بدون همسر سرپرست خانوار و بسیاری بررسی‌های دیگر امکان پذیر می‌باشد. از آنجائیکه شاخص‌های وضعیت زناشویی در یک شهر بر اساس جمعیت بیش از ۱۰ سال مورد بررسی قرار می‌گیرد، براساس اطلاعات دریافتی ۶۹ درصد جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر شهر مشهد حداقل یکبار ازدواج کرده که سهم مردان در آن ۴۷ درصد و سهم زنان ۵۳ درصد می‌باشد.

جدول شماره ۴ - جمعیت ۱۰ سال و بیشتر حداقل یکبار ازدواج کرده

جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	تعداد جمعیت ۱۰ سال و بیشتر یکبار ازدواج کرده	درصد از کل جمعیت ۱۰ سال و بیشتر
کل	۱,۵۸۳,۹۲۳	٪۶۹
مرد	۷۴۴,۸۱۳	٪۶۵
زن	۸۳۹,۱۱۰	٪۷۲

در خصوص وضعیت زناشویی از منظر دارا همسر و بدون همسر می‌توان گفت :

جدول شماره ۵ - وضعیت زناشویی در جمعیت بالای ۱۰ سال در شهر مشهد

وضع زناشویی	کل	درصد از کل جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	مرد	زن
دارای همسر	۱,۴۵۲,۲۹۶	٪۶۳	۷۲۳,۴۳۹	۷۲۸,۸۵۷
بی همسر				
برائرتفوت همسر	۹۱۰,۷۸	٪۴	۱۰,۵۵۴	۸۰,۵۲۴
برائرتطلاق	۴۰,۴۵۹	٪۲	۱۰,۷۶۵	۲۹,۶۹۴
هرگز ازدواج نکرده	۷۲۵,۲۷۷	٪۳۱	۴۰۵,۵۵۶	۳۱۹,۷۲۱
اظهارنشده	۴۴۶	٪۰	۱۷۳	۲۷۳

گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)

شماره صفحه: ۷ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

✓ شاخص پیش‌رسی ازدواج:

این شاخص درصد مجردین در گروه سنی ۱۹-۱۵ ساله را نشان می‌دهد. هرچه این درصد بیشتر باشد پیش‌رسی ازدواج در آن جامعه یا گروه کمتر است. طریق محاسبه این شاخص: نسبت تعداد مجردین ۱۵-۱۹ ساله به تعداد کل جمعیت ۱۹-۱۵ ساله ضرب در صد می‌باشد.

جدول شماره ۶ - وضعیت ازدواج در جمعیت ۱۹-۱۵ ساله شهر مشهد

میزان شاخص پیش‌رسی ازدواج	جمعیت ۱۵-۱۹ ساله	تعداد مجردین ۱۵-۱۹ ساله	جمعیت ۱۵-۱۹ ساله حداقل یکبار ازدواج کرده	
۸۶٪	۲۲۴،۷۹۳	۱۹۴،۱۰۳	۳۰،۶۹۰	کل
۹۸٪	۱۱۰،۸۹۳	۱۰۸،۲۲۱	۲،۶۷۲	مرد
۷۵٪	۱۱۳،۹۰۰	۸۵،۸۸۲	۲۸،۰۱۸	زن

✓ شاخص عمومیت ازدواج:

ازدواج واقع‌های است که برای اکثر جمعیت ۱۵ ساله به بالا در هر جامعه حداقل یک‌بار اتفاق می‌افتد، به استثنای تعداد معدودی که در مجرد قطعی قرار می‌گیرند. برای پی‌بردن به میزان عمومیت ازدواج در هر جامعه درصد مجردین در گروه سنی ۴۴-۴۰ ساله برای زنان و ۵۴-۵۰ ساله برای مردان (سن مجرد قطعی) مورد محاسبه قرار می‌گیرد. هرچند این درصد کمتر باشد عمومیت ازدواج در آن جامعه بیشتر است.

※البته با توجه به اطلاعات ارائه شده توسط مرکز آمار، این شاخص را با در نظر گرفتن جمعیت ۵۰ ساله و بیشتر هرگز ازدواج نکرده برای زنان و مردان محاسبه می‌کنیم:

طریق محاسبه این شاخص:

نسبت تعداد مجردین ۵۰ ساله و بیشتر به تعداد کل جمعیت ۵۰ ساله و بیشتر ضرب در صد می‌باشد.

جدول شماره ۷ - وضعیت ازدواج در جمعیت ۵۰ ساله و بیشتر شهر مشهد

میزان شاخص عمومیت ازدواج	جمعیت ۵۰ ساله و بیشتر	تعداد مجردین ۵۰ ساله و بیشتر	
۰،۹٪	۴۳۲،۵۹۷	۳،۸۹۲	کل
۰،۸٪	۲۱۴،۵۱۸	۱،۶۷۱	مرد
۱٪	۲۱۸،۰۷۹	۲،۲۲۱	زن

**گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)**

شماره صفحه: ۸ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

✓ وضعیت تعداد فرزندان زنده بدنیا آورده شده در شهر مشهد :

از آنجائیکه شناخت تغییرات جمعیت از ارکان مهم برنامه‌ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی است و تعیین میزان مولید و مرگ و میر از عوامل مهم مؤثر در تغییرات جمعیت می‌باشد. از این اطلاعات برای برآورد میزان‌های باروری و مرگ و میر استفاده می‌شود. علاوه بر آن این اطلاعات به اندازه‌گیری شاخص باروری طول عمر در جامعه نیز کمک می‌کند.

جدول شماره ۸ - وضعیت فرزندان زنده به دنیا آورده توسط زنان ۱۰ ساله و بیشتر شهر مشهد

تعداد فرزندان زنده بدنیا آورده	تعداد فرزندان در حال حاضر زنده	درصد تعداد فرزندان در حال حاضر زنده	
۱،۱۸۰،۱۲۸	۱،۰۶۵،۰۹۹	%۹۰	پسر
۱،۱۱۹،۷۹۸	۱،۰۲۸،۵۳۳	%۹۲	دختر
۲،۶۸۳	-	-	اظهار نشده
۲،۳۰۲،۶۰۹	۲،۰۹۳،۶۳۲	%۹۱	مجموع

از دیگر سوالات مطرح شده در سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰، که از زنان ۱۰ تا ۵۴ ساله سوال گردیده است، تعداد فرزندان زنده به دنیا آورده در ۳۶۵ روز گذشته و تعداد فرزندان در حال حاضر زنده از آن تعداد می‌باشد که این سوال، برای مطالعه درباره نرخ مولید و مرگ و میر نوزادان که از موضوعات مهم جمعیتی است که شاخصی برای تعیین توسعه یافتگی کشورها است. از این سؤال برای محاسبه شاخص‌های میزان مرگ و میر نوزادان و میزان باروری سال جاری نیز استفاده می‌شود که اطلاعات مربوط به این سوال به شرح زیر می‌باشد :

جدول شماره ۹ - وضعیت فرزندان زنده به دنیا آورده توسط زنان ۱۰-۵۴ ساله در ۳۶۵ روز گذشته شهر مشهد

تعداد کل فرزندان زنده بدنیا آورده در ۳۶۵ روز گذشته	تعداد فرزندان زنده بدنیا آورده در ۳۶۵ روز گذشته در حال حاضر زنده	درصد تعداد فرزندان در حال حاضر زنده از مولید ۳۶۵ روز گذشته	
۲۲،۱۶۴	۱۸،۶۳۹	%۸۴	پسر
۲۰،۹۶۷	۱۷،۵۸۳	%۸۴	دختر
۵۴	-	-	اظهار نشده
۴۳،۱۸۵	۳۶،۲۲۲	%۸۴	مجموع

**گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ شهر مشهد
(قسمت سوم)**

شماره صفحه: ۹ از ۹
کد سند: FR-521-099
شماره ویرایش: ۰۱
تاریخ ویرایش: ۹۲/۱۲/۴

✓ وضعیت معلولیت در شهر مشهد :

بررسی و شناخت معلولیت جمعیت از موضوعاتی است که در چند دهه‌ی اخیر مورد توجه دولت‌ها قرار گرفته است. اطلاع از تعداد افرادی که توانایی انجام برخی از فعالیت‌های اجتماعی را ندارند و باید به طریقی توسط دولت‌ها حمایت شوند از اطلاعات مهمی است که تنها از طریق سرشماری‌ها حاصل می‌شود. براساس سوال شماره ۴۰ فرم سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ ، ۹ مورد معلولیت مورد سوال واقع گردیده است که با توجه به پاسخ‌های ارائه شده در شهر مشهد ۳۶،۸۴۳ نفر دارای معلولیت‌های می باشند که در حدود ۱ درصد از جمعیت شهر را به خود اختصاص می دهد ، که ۶۳ درصد آنرا مردان و ۳۷ درصد را زنان تشکیل می دهند .

جدول شماره ۱۰ - وضعیت جمعیت دارای معلولیت در شهر مشهد

جمعیت معلول	درصد از کل جمعیت		در صد از کل جمعیت معلول
کل	٪۱		٪۱۰۰
مرد	درصد از کل جمعیت مردان	٪۲	٪۶۳
زن	درصد از کل جمعیت زنان	٪۱	٪۳۷

جدول شماره ۱۱ - وضعیت جمعیت دارای معلولیت به تفکیک نوع معلولیت در شهر مشهد

نوع معلولیت	تعداد افراد دارای معلولیت	درصد از کل جمعیت معلول
نابینا	۲،۹۵۹	٪۸
ناشنوا	۳،۲۰۲	٪۹
اختلال در گفتار و صدا	۴،۵۷۱	٪۱۲
قطع دست	۱،۰۸۷	٪۳
نقص دست	۴،۷۹۸	٪۱۳
قطع پا	۱،۷۴۲	٪۵
نقص پا	۹،۵۲۹	٪۲۶
نقص تنه	۴،۸۰۹	٪۱۳
اختلال ذهنی	۱۳،۳۴۹	٪۳۶

* توضیح اینکه :

یک فرد ممکن است دارای چند نوع معلولیت باشد .